

Mestna občina
Novo mesto

Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto

Občinska uprava
Urad za družbene dejavnosti

T: 07 39 39 202
mestna.obcina@novomesto.si
evrocenje@novomesto.si
www.novomesto.si

Številka: 095-0002/2025

Datum: 4. 11. 2025

OBČINSKI SVET
MESTNE OBČINE NOVO MESTO

ZADEVA: Poročilo o porabi sredstev za občine z evidentiranimi romskimi naselji v letu 2024

1. Urejanje prostorske problematike romskih naselij in izboljšanje bivalnih razmer pripadnikov romske skupnosti

• **Urejanje cestne infrastrukture v romskih naseljih**

V sklopu ukrepa je MONM sanirala cesto JP 799581 v dolžini 40 m in napeljala 5 m³ peska na JP 799557 v romskem naselju Poganška ulica.

7.660 EUR

• **Intervencije v romskih naseljih s strani Gasilsko-reševalnega centra Novo mesto in prostovoljnih gasilskih društev**

GRC Novo mesto je skupaj s PGD-ji izvedel številne intervencije v romskih naseljih (požari in eksplozije v naravi oziroma na prostem, požari na prometnih sredstvih, požari v komunalnih in drugih zabojskih, požari v objektih). Pri gašenju požarov v romskih naseljih se pogosto soočajo s prisotnostjo orožja in streliva v objektih, kar predstavlja dodatno nevarnost za gasilce. Pri požarih namreč prihaja do nenadzorovanega aktiviranja nabojev in eksplozij, zaradi česar je posredovanje izjemno tvegano. Osebna varovalna oprema gasilcev za tovrstne razmere ni učinkovita in ne zagotavlja ustrezne zaščite pred projektili ali eksplozijami. Število tovrstnih intervencij je zelo veliko, kar bistveno vpliva na stroške delovanja gasilskih enot – tako zaradi povečane porabe goriva, opreme in zaščitnih sredstev kot tudi zaradi pogostih poškodb vozil in opreme. Poleg tega se srečujejo z velikim številom lažnih prijav požarov, kar dodatno obremenjuje sistem javne gasilske službe. Lažne prijave pomenijo tudi neposredno ogrožanje ostalih občanov, saj so gasilci v tem času zasedeni in niso na voljo za druge nujne intervencije.

31.000 EUR

• **Dezinsekcija v kontaminiranih domovih v romskih naseljih in v šolah**

V sodelovanju z osnovnimi šolami, centrom za socialno delo in na podlagi lastnih zaznavanj na terenu izvajamo redno uničevanje in zatiranje škodljivih insektov (ščurki), tako v romskih domovih kot v šolah, ko šole zaznajo vnos insektov in identificirajo vir vnosa.

3.500 EUR

• **Urgentno in začasno reševanje električne napeljave v Žabjaku**

40.000 EUR (povračila teh sredstev ne uveljavljamo, saj strošek porabljene elektrike prefakturiramo uporabnikom)

- **Videonadzor varnostno problematičnih območij v romskih naseljih oz. v vplivnih območjih romskih naselij**

3.500 EUR

- **Urejanje lastništva zemljišč in legalizacije bivalnih objektov**

V letu 2024 smo urejali tudi lastninske pravice. Romi se izogibajo lastništva, ker bi to lahko vplivalo na višino socialnih transferjev in, ker zaradi obstoječih dolgov odpirajo možnost izvršbe na nepremično premoženje. Nadaljevali smo s podeljevanjem stavbnih pravic, v okviru katerih jim omogočamo nadaljnje postopke za legalizacijo domov. Tudi tukaj večjih premikov ni bilo, ker imajo napačno predstavo o tem, kaj naj bi to pomenilo (menijo, da ob sklenitvi že pridobijo tudi pravico za priklop na elektriko in vodo). Za urejanje vse dokumentacije, ki vodi do legalizacije, se je do sedaj odločila le ena družina, ki pa postopka še ni izpeljala do konca. Veliko oviro predstavlja tudi dejstvo, da so skoraj vsi objekti grajeni v nasprotju z veljavnimi prostorskimi akti in njihova legalizacija v dani obliki ni možna. Kljub redni prisotnosti in preverjanju na terenu ter sodelovanju z gradbeno inšpekcijo zaznavamo tudi, da se črne gradnje znotraj romskih naselij nekontrolirano širijo in jih je zaradi pomanjkljivih zakonskih ovir praktično nemogoče zamejevati. V okviru ukrepa je MONM financirala tudi zaposlitve za delo na področju urejanja pravno premoženjskih zadev, povezanih z romskimi bivanjskimi objekti (2 osebi delno pokrivata te naloge).

73.500 EUR

SKUPNO: 119.160 EUR

Proračunske postavke:

13045101 Vzdrževanje občinskih cest
 20032007 GRC - Gasilsko reševalni center Novo mesto
 2309106001 Stanovanjsko reševanje socialno šibkih
 01013312 Stroški pravnih in upravnih postopkov
 26061001 SOU ODBK - plače in drugi izdatki
 03091204 Materialni stroški osnovnih in glasbenih šol

2. Vzgoja in izobraževanje, dvig izobrazbene ravni pripadnikov romske skupnosti

- **Zaposlovanje romskih koordinatorjev in mediatorjev v osnovnih šolah**
- **Višji materialni stroški osnovnih šol in investicijsko vzdrževanje ter zavarovanje**

V sklopu programa »Učna pomoč in mentorstvo romskim učencem« štirim osnovnim šolam (Bršljin 2 osebi, Center 1 oseba, Dragotin Kette 1 oseba in Drska 1 oseba) zagotavljal sredstva za plače, prispevke in druge osebne prejemke za romskega koordinatorja s V. stopnjo izobrazbe. Koordinatorji v šolah skrbijo za razreševanje konfliktov, skrbijo za romske učence znotraj šole in na poti v šolo in iz šole, povezujejo šolo z naseljem oz. romskimi starši in koordinirajo delo javnih delavcev in romskih pomočnikov. Ena od dveh oseb na OŠ Bršljin je strokovni delavec s VII. stopnjo izobrazbe za nudenje učne pomoči za učence Rome. Zaradi dodatnih oddelkov ob nižanih normativih v osnovnih šolah je MONM krila nastale višje materialne stroške osnovnim šolam in investicijsko vzdrževanje ter zavarovanje.

280.000 EUR

- **Prevoz romskih učencev do osnovnih šol**

MONM zagotavlja brezplačen prevoz romskih učencev iz naselij do osnovnih šol, ki jih obiskujejo, ne glede na zakonsko upravičenost do prevoza (razdalja nad 4 km ali nevarna šolska pot)

105.000 EUR

- **Zagotavljanje prostorskih pogojev in finančne podpore za izvajanje programov za otroke, mladostnike in družine v naseljih**

V letu 2024 smo prav tako nadaljevali sodelovanje z nevladnimi organizacijami, ki delujejo na področju izobraževanja, usposabljanja in vzgoje Romov. MONM je sofinancirala javne delavce in nudila prostore ter finančno podporo programom (tudi stroške dela) v dveh romskih naseljih (Brezje-Žabjak in Jedinščica). V obeh naseljih programe izvaja Društvo za razvijanje prostovoljnega dela. Poleg tega smo zagotavljali prostore za izvedbo programov Večnamenski romski center javnega zavoda Center za šolske in občolske dejavnosti v romskem naselju Šmihel. Mesečno se je na vseh lokacijah v povprečju vključevalo pribl. 130 uporabnikov, ki so v program vključeni 15 ur (mesečno na uporabnika). Otrokom se v centru pomaga z učenjem in domačimi nalogami, pri čemer se tesno sodeluje tako s šolo kot z družinami teh otrok. Poleg navedenega gre za utrjevanje slovenščine, učenje socialnih veščin (veliko jih npr. ni obiskovalo vrtca), pa ustvarjalne, kuharske, športne, usposabljanje za različna dela, skrb za zdravje idr. aktivnosti. Tako imajo tudi v popoldanskem času na voljo strokovno vodene aktivnosti in podporo, sicer so nemalokrat prepuščeni "ulici",. Namen programov je torej pomoč romskim otrokom in njihovim staršem pri vključevanju v sistem vzgoje in izobraževanja ter povezovanje z institucijami v lokalnem okolju.

Trenutno (v letu 2025) v MONM potekajo naslednji programi:

- Naselje Šmihel/ Pot v Gaj: zaradi stalnih sporov med prebivalci je program v naselju trenutno ukinjen; z osnovnošolskimi otroki se dela izven naselja (izvajalec CŠOD).
- Naselje Brezje-Žabjak, v občinskih prostorih v naselju se izvajajo naslednji programi: CŠOD izvaja program Večnamenski romski center (VNRC) za učence višjih razredov osnovnih šol, srednješolce in njihove starše, Društvo za razvijanje prostovoljnega dela izvaja socialnovarstvena programa Dnevni center za romske otroke in Dnevni center za romske mladostnike (MONM sofinancira javne delavce in programa), RIC Novo mesto izvaja program Večnamenski romski center in druge aktivnosti, ki jih sofinancira MONM. Na dnevni ravni vključenih okrog 40 otrok.
- Naselje Jedinščica/ Poganška ulica: Društvo za razvijanje prostovoljnega dela izvaja socialnovarstveni program Dnevni center za romske otroke (predšolske in osnovnošolske).
- Naselje Otočec/ Prapreška pot: CŠOD izvaja program Večnamenski romski center za 13 predšolskih in osnovnošolskih otrok.

108.000 EUR

- **Neposredna finančna podpora**

MONM je sredstva namenila tudi za novorojence in enkratne socialne pomoči Romom.

4.660 EUR

SKUPNO: 497.660 EUR

Proračunske postavke:

03091227 Učna pomoč in mentorstvo učencem v OŠ (Romi)

03091204 Materialni stroški osnovnih in glasbenih šol

03096002 Prevoz učencev - javna prevozna sredstva

08109006 Programi socialnega in zdravstvenega varstva

08109020 Sistem lokalne blaginje

08109018 Javna dela

08104001 Denarna pomoč ob rojstvu otroka

08107002 Denarne pomoči

3. Spodbujanje zaposlovanja, poklicnega izobraževanja in usposabljanja pripadnikov romske skupnosti

- **Povečevanje zaposljivosti z izvajanjem poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter druge podpore pripadnikom romske skupnosti**

MONM je na področju zaposlovanja, poklicnega izobraževanja in usposabljanja pripadnikov romske skupnosti sodelovala z Razvojno izobraževalnim centrom Novo mesto, ki je izvajal programe izobraževanja odraslih Romov. V sklopu tega je podprla naslednje programe in projekte:

- programi za motiviranje Romov za večje vključevanje v izobraževanje in za usposabljanje za življenje (motiviranje za učenje in razvijanje učnih spretnosti, motiviranje za obisk šole, funkcionalna in bralna pismenost, kultura in glasba, drugačnost nas povezuje, stereotipi in predsodki, zdrav način življenja, šola za življenje, prometna varnost, tradicija in zgodovina ...),
- projekt Večnamenski Romski center Novo mesto,
- Osnovna šola za odrasle in
- tečaj slovenskega jezika.

27.600 EUR

Prav tako MONM podpira delo dveh organizacij, ki se prednostno ukvarjata s spodbujanjem šolanja in zaposlitvijo Romov. Inštitut Svetilnik skrbi za zaposlovanje Romov ter podporo delodajalcem in Romom, ki se vključujejo v delo, obenem pa pomoč in podporo Romom, ki so vstopili v srednješolsko izobraževanje. Izvaja tudi prevoze Romov na delo in v srednjo šolo. Preko programa Romski svetilniki, ki ga s sofinanciranjem MONM izvaja Inštitut Svetilnik, je trenutno, v letu 2025, še zaposlenih 12 Romov. Srednjo šolo pod okriljem program obiskujejo 4 romski dijaki.

29.400 EUR

Projekt SVET Območnega združenja Rdečega križa Novo mesto je vključeval dve vrste aktivnosti za dve ciljni skupini. Prvi del so aktivnosti za integracijo ranljive ciljne skupine, in sicer odraslih, moških in žensk (tujci, begunci, Romi, ženske, otroci...), ki imajo težave z vključevanjem, živijo pod pragom revščine in se preživljajo s socialno pomočjo in se prostovoljno vključijo v projekt. Projekt je v letu 2024 vključil 20 odraslih oseb (2 enaka cikla po 10 oseb) iz ranljive ciljne skupine v program celostne obravnave. Cilj projekta je bil, da udeleženci naredijo korak naprej v zaposlitev, usposabljanje (NPK) in se vključijo v aktivno iskanje zaposlitve ali se vključijo v prostovoljno delo. Rezultat je 6 zaposlitev (3 begunci, 1 migrantka, 1 rominja in 1 rominja vključena na socialno aktivacijo - 6 mesečni program za brezposelne).

9.000 EUR

V sklopu ukrepa je MONM sofinancirala tudi aktivnost Vključevanje romske participacije v organih lokalne samouprave. V Občinskem svetu deluje en romski svetnik, v občinski Odbor za spremljanje položaja romske skupnosti pa so vključeni še trije vidni predstavniki iz treh različnih največjih novomeških romskih naselij.

1.700 EUR

SKUPNO: 67.700 EUR

Proračunske postavke:

03095002 Sofinanciranje programov izobraževanja odraslih
08109006 Programi socialnega in zdravstvenega varstva
08109020 Sistem lokalne blaginje
08109018 Javna dela
01011108 Sejnine občinskih svetnikov
01011109 Sejnine delovnih teles občinskega sveta (odbori)
01011114 Delovanje svetniških skupin

4. Spodbujanje ohranjanja in razvoja romskega jezika ter kulturne, informativne in založniške dejavnosti romske skupnosti

- **Podpora organizacijam**

MONM je prek javnega razpisa za sofinanciranje delovanja organizacij sodelovala z vsemi tremi društvi, ki so aktivna na področju ohranjanja in razvoja romske kulture (Romano Veseli, DRPD, Luna in Sonce). Na področju romske kulture v celoti deluje eno društvo, ki izvaja programe ohranjanja kulturnega izročila skozi ples, jezik, ustvarjalno izražanje (slikanje, fotografija). MONM je društvom zagotavljala tudi brezplačne prostore za delovanje.

5.000 EUR

SKUPNO: 5.000 EUR

Proračunske postavke:

08109006 Programi socialnega in zdravstvenega varstva

08109020 Sistem lokalne blaginje

5. Predšolska vzgoja

MONM je v letu 2024 sofinancirala 1,5 vrtčevskega oddelka v vrtcu Pikapolonica v naselju Brezje, za skupno 28 romskih otrok. V romskem vrtcu občina glede na najnižje dohodninske razrede, ki so določeni staršem, prevzema večino stroškov programa.

151.500 EUR

Proračunske postavke:

02091108 Vrtec Pedenjped

6. Vsa področja

- **Zagotavljanje vsakodnevne prisotnosti občinskih strokovnih služb v naseljih in celovite podpore reševanju položaja romske skupnosti ter vzdrževalni ukrepi v romskih naseljih**

MONM za namen zagotavljanja stalne prisotnosti v naseljih, pripravo in izvedbo ukrepov zaposluje več oseb, ki operativno ali strateško-operativno sodelujejo pri snovanju in izvedbi ukrepov na področju urejanja položaja romske skupnosti. Na tem področju je delovala 1 oseba v celoti za prisotnost na terenu in druge naloge, 2 osebi delno za prisotnost na terenu, načrtovanje in izvajanje ukrepov, 2 osebi delno za podporo pri urejanju pravno-premoženjskih razmer, več redarjev delno za prisotnost na terenu.

Zaposleni izvajajo naslednje ukrepe in naloge:

- prostorsko urejanje naselij (OPPN, geodetske odmere, parcelacija ipd.),
- postopki urejanja lastništva zemljišč in legalizacije objektov,
- zagotavljanje skladnosti romskih naselij in objektov v romskih naseljih z veljavnimi prostorskimi načrti in gradbeno zakonodajo (odstranitve nelegalnih objektov),
- skrb za redno plačevanje elektrike in drugih obveznosti do javnih služb,
- izvedbe čistilnih akcij,
- izvajanje antideložacijskih programov v javnih najemnih stanovanjih, kjer bivajo romske družine,
- skrb za zagotavljanje zdravega življenjskega okolja (deratizacija in dezinfekcija naselja/ domov, odlov, cepljenje, sterilizacija romskih psov/mačk v in nastanitev v zavetiščih),
- promocija in podpora vključevanju otrok v predšolsko vzgojo,
- podpora vključevanju otrok v osnovnošolsko izobraževanje, skrb za zagotavljanje učne pomoči ter mentorstva,
- koordinacija izvajanja šolskih prevozov otrok,
- podpora izobraževanju odraslih ter mladostnikov za pridobitev višje ravni izobrazbe ter usposobljenosti,
- skrb za zagotavljanje varnosti na območjih vzgoje in izobraževanja,
- izvedba aktivnosti za dvig razumevanja pomena zaposlitve,

- sodelovanje z vsemi izvajalci programov in projektov na tem področju,
- prepoznavanje potreb romske predšolske in šolske populacije in preventivni programi, izboljševanje možnosti do izobraževanja romskih otrok z namenom napredka otrok,
- reševanje socio-ekonomskega položaja družin,
- izvedba dogodkov.

150.000 EUR

Proračunske postavke:

01011101 Plače in drugi prejemki zaposlenih

26061001 SOU ODBK - plače in drugi izdatki

SKUPAJ: 991.020 EUR

Pripravila:

Meta Retar Kramar, mag., l. r.
vodja Urada za družbene dejavnosti

Doc. dr. Jana Bolta Saje, l.r.
direktorica Občinske uprave